

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **L. T. S.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2024, č. j. 4 A 18/2023 - 60, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) směřuje proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 6. 2023, č. j. MV-77434-4/SO-2023, kterým bylo rozhodnuto o odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 23. 3. 2023, č. j. OAM-11308-31/PP-2022, tak, že žalovaný odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta stěžovatelova žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU na území ČR, neboť stěžovatel není rodinným příslušníkem občana EU podle § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) Stěžovateli byla rovněž stanovena lhůta 35 dnů od právní moci rozhodnutí k vycestování z území ČR.

[2] V kasační stížnosti stěžovatel žádá, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Uvádí, že v důsledku nabytí právní moci a vykonatelnosti správních rozhodnutí pozbyl fikci pobytového oprávnění podle § 87y odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, která mu svědčila po dobu správního řízení. Vzhledem k absenci dalších možností úpravy pobytové situace stěžovatele na území České republiky bylo dne 19. 7. 2023 Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie hl. m. Prahy, Odborem cizinecké policie podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců zahájeno správní řízení o správním vyhoštění stěžovatele; to je vzhledem ke složitosti případu stěžovatele, zejména jeho rodinnému

a sociálnímu zázemí na území ČR, vedeno do dnešního dne. Přiznáním odkladného účinku dojde k obnovení účinnosti fikce pobytového oprávnění.

[3] Stěžovatel uvádí, že poprvé přicestoval do České republiky v roce 1988, tedy před více než 35 lety, narodily se zde obě jeho zletilé děti, tj. syn L. T. X., nar.X, a dcera L. T. T., nar.X, oba státní občané České republiky. Do dnešního dne sdílí se svými dětmi a manželkou, paní V. T. N., nar.X, společnou domácnost na adrese hlášeného pobytu (X). Stěžovatel dále uvádí, že je z hlediska uspokojování svých základních životních potřeb závislým na výživě a péči poskytované jeho zletilými dětmi. Dlouhodobě trpí ischemickou chorobou srdeční a vysokým krevním tlakem, které jej omezují v každodenním životě; v jejich důsledku vyžaduje neustálou péči své rodiny a není schopen cestovat na velké vzdálenosti, což doložil lékařskou zprávou.

[4] V souvislosti s vycestováním do země původu stěžovatel uvádí, že tam nemá žádné zázemí ani ubytování a byl by vystaven citovému strádání; s ohledem na jeho věk a nepříznivý zdravotní stav by byl ohrožen též na zdraví a životě.

[5] Stěžovatel zároveň disponuje velice omezenými alternativními možnostmi řešení své pobytové situace na území České republiky. Žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití s manželkou je povinen podat na zastupitelském úřadu České republiky v zemi původu. Pro vydání rozhodnutí o této žádosti stanoví zákon o pobytu cizinců lhůtu 270 dnů ode dne podání žádosti. Vzhledem k pobytové historii stěžovatele a nesplnění podmínky trestní zachovalosti pak nelze předvídat, zda, případně za jak dlouhou dobu, by bylo stěžovateli takové pobytové oprávnění vydáno, tedy za jak dlouhou dobu, by se mohl vrátit ke své rodině trvale usídlené v České republice. Jediným v úvahu přicházejícím alternativním způsobem úpravy pobytového statusu stěžovatele přímo z území České republiky by bylo udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území České republiky. Na jeho udělení však není právní nárok a rozhodnutí o jeho neudělení nepodléhá soudnímu přezkumu. Důvodem jeho neudělení je nesplnění podmínky trestní zachovalosti. Možnost jeho udělení stěžovateli je tak vzhledem k individuálním okolnostem tohoto případu čistě hypotetická či dokonce zdánlivá.

[6] Stěžovatel tvrdí, že nepřiznáním odkladného účinku by byla jeho manželce, držitelce povolení k trvalému pobytu, a dvěma zletilým dětem, státním občanům České republiky, způsobena nenahraditelná újma dosahující intenzity nepřiměřeného zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života zaručeného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Toto opatření je výhradním prostředkem, jak lze dosáhnout toho, aby konečný úspěch kasační stížnosti nebyl jen formální, ale i faktický, tedy aby ochrana poskytovaná veřejným subjektivním právům stěžovatele prostřednictvím institutu kasační stížnosti byla včasná a spravedlivá. Nelze přitom akceptovat závěr, že by stěžovatel byl nucen opustit území České republiky teprve v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, což plyne i z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, nebo usnesení ze dne 11. 4. 2023, č. j. 8 Azs 50/2023 - 34).

[7] Přiznání odkladného účinku považuje stěžovatel za stěžejní i pro zachování svých procesních práv v předmětném soudním řízení. Má rovněž za to, že rozhodnutí žalované nijak nezasahuje do práv třetích osob, neboť se dotýká pouze stěžovatele a jeho rodiny,

pokračování

v důsledku čehož je splněna i druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku. Pokud jde o splnění třetí podmínky, tedy že jeho přiznání nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem; stěžovatel uvádí, že upřímně lituje jím spáchané trestné činnosti a že proběhlé trestní řízení, výkon trestu odnětí svobody a zrušení povolení k trvalému pobytu na něj měly významný výchovný účinek.

[8] Žalovaná v podaném vyjádření navrhla stěžovateli žádost zamítnout. Stěžovatel v současné době nedisponuje na území ČR žádným pobytovým oprávněním v důsledku svého závažného trestněprávního jednání, za něž byl odsouzen k mnohaletému trestu odnětí svobody. Stěžovatel opakovaně nerespektuje rozhodnutí správních orgánů ve věcech pobytu cizinců, protože po podmíněném propuštění z výkonu trestu nevycestoval z České republiky. K rodinným vazbám žalovaná uvádí, že děti stěžovatele jsou již dospělé a pobývají na území s matkou; přestože studují, nejsou na otci závislé. Manželka stěžovatele na něm rovněž není závislá.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu nejsou splněny.

[10] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[11] Odkladný účinek lze na základě návrhu stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně. Tak tomu ale v posuzované věci není.

[12] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce charakterizoval v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda újma tvrzená stěžovatelem vůbec naplňuje předpoklady pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, respektive zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo způsobité tvrzenou újmu odvrátit. Stěžovatel ve svém návrhu argumentuje zejména tím, že na území České republiky žije dlouhodobě (od roku 1988), má zde rodinu, je na ní závislý finančně i z hlediska jeho zdravotního stavu, v zemi původu nemá žádné zázemí a vzhledem ke své předchozí trestní činnosti má ztíženou pozici při získání jakéhokoli pobytového oprávnění v důsledku trestní

nezachovalosti. Zároveň by vycestování zmařilo jeho možnost účinně hájit svá práva v řízení před kasačním soudem.

[14] Stěžovatel žije se svou manželkou a jejich dvěma zletilými dětmi ve společné domácnosti. Silné rodinné vazby na území ČR, by za určitých okolností mohly představovat důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (srov. například usnesení tohoto soudu ze dne 10. 2. 2022, č. j. 3 Azs 412/2021 - 37). Nepostačuje ovšem, pokud stěžovatel toto pouze obecně uvádí, nýbrž je třeba, aby současně tvrdil a osvědčil, že by v důsledku nepřiznání odkladného účinku došlo k zásadnímu narušení jeho soukromého či rodinného života. Je třeba zdůraznit, že návrh na přiznání odkladného účinku v projednávané věci obsahuje pouze obecná tvrzení, která stěžovatel nekonkretizuje ve vztahu k podané kasační stížnosti a řízení o ní. Stěžovatel pouze obecně uvedl, že by jeho vycestování vzhledem k „*existenci mimořádných společenských, rodinných i kulturních vazeb*“ představovalo zásah do soukromého a rodinného života. Jakkoli Nejvyšší správní soud nerelativizuje citové vazby mezi stěžovatelem a jeho rodinnými příslušníky, i případně sociální a kulturní vazby na území ČR, nelze pominout fakt, že stěžovatel žije ve společné domácnosti s manželkou a zletilými dětmi až poté, co byl podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody v červenci 2022 po 5 letech a 3 měsících. V předchozích letech svým protiprávním jednáním způsobil, že byly tyto vazby oslabeny jeho odsouzením a výkonem trestu odnětí svobody, které mělo za následek i zrušení jeho trvalého pobytu. Jeho manželka a zletilé děti byly schopny se o sebe postarat i bez stěžovatelovy pomoci a není důvod domnívat se, že by další odloučení od stěžovatele pociťovaly jako nenahraditelnou újmu. Stěžovatel svým protiprávním jednáním ovlivnil budoucí život celé své rodiny a sám se připravil o možnost po propuštění z výkonu trestu sdílet s nimi společnou domácnost na území ČR. Vzhledem k tomu, že v minulosti upřednostnil páčání trestné činnosti nad rodinnými zájmy, musel předpokládat, že to bude mít negativní dopad též do jeho rodinného a soukromého života i po vykonání trestu odnětí svobody. Ostatně stěžovatel zásah do rodinného života toliko tvrdil ale ničím neprokázal. Nijak blíže nekonkretizoval, jakých práv by byl v důsledku nepřiznání odkladného účinku zbaven a v čem přesně (v jakých všech důsledcích) by tkvěla jemu způsobená újma. Prosté poukázání na skutečnost, že má zletilé děti a manželku, na kterých pomoci je závislý, nemůže samo o sobě postačovat jako dostatečně individualizované tvrzení vážné újmy hrozící právě konkrétně v případě rodinných poměrů stěžovatele, jež je nezbytnou podmínkou pro přiznání odkladného účinku. Nejvyšší správní soud podotýká, že styk stěžovatele s jeho rodinnými příslušníky není navíc napadeným rozhodnutím zcela vyloučen; kontakt s nimi může stěžovatel i po dobu odloučení realizovat například prostřednictvím sociálních sítí nebo telekomunikačními prostředky a v zásadě nic nebrání ani tomu, aby jej rodinní příslušníci do země původu, třeba i na omezenou dobu, následovali (ostatně z napadeného rozhodnutí plyne, že jeho manželka do Vietnamu jezdí). Vzhledem k uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel ve vztahu k zásahu do rodinného života v podaném návrhu dostatečně netvrdí a neosvědčuje skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr o hrozbě vzniku újmy a následně ji poměřit s kolidujícím důležitým veřejným zájmem.

[15] K poukazu na zdravotní problémy a přiloženou lékařskou zprávu, z níž plyne, že stěžovatel trpí hypertenzí a ischemickou srdeční chorobou a je mu doporučena péče rodiny a nutný doprovod v MHD nebo jiných aktivitách, kasační soud uvádí, že není vůbec zřejmé, jak stěžovatele jeho onemocnění omezuje v běžné denní činnosti, z jakých

pokračování

specifických důvodů je nutná péče rodiny a doprovod v MHD, a co konkrétně stěžovateli hrozí. Z příložené zprávy toliko plyne, že stěžovatel trpí bolestmi hlavy při vyšším tlaku, pociťuje tlak na hrudníku, dušnost při chůzi do schodů a bolesti bederní páteře. Stěžovatel se v tomto směru navíc v návrhu na přiznání odkladného účinku vůbec nevyjádřil. Pouze obecně tvrdil, že by byl v zemi původu ohrožen na životě a zdraví, nicméně to z lékařské zprávy neplyne a neplyne z ní ani nemožnost vycestování.

[16] Pokud jde o velice omezené možnosti řešení pobytové situace, zde je namístě zopakovat, že do této situace se stěžovatel dostal proto, že v minulosti páchal závažnou trestnou činnost, za kterou byl pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody. Nicméně, k jeho trestní zachovalosti lze poukázat na nedávný rozsudek tohoto soudu ze dne 13. 7. 2023, č. j. 2 Azs 285/2022 - 57, publ. pod č. 4523/2023 Sb., dle kterého nelze u podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody automaticky předpokládat porušení veřejného pořádku. Návrat stěžovatele do ČR tedy není napadeným rozhodnutím znemožněn, ačkoli Nejvyšší správní soud nepopírá, že pro něj může představovat určitou komplikaci.

[17] Nejvyšší správní soud neshledal ani to, že by nepřiznáním odkladného účinku zasáhl do stěžovatelova práva na spravedlivý proces. Rozšířený senát tohoto soudu v usnesení ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, uvedl, že „*obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.*“ Z uvedeného vyplývá, že povinnost stěžovatele vycestovat z území České republiky sama o sobě nemůže ohrozit jeho procesní práva v předmětném soudním řízení. Má-li být ohrožení tohoto práva důvodem pro přiznání odkladného účinku, je nezbytné, aby stěžovatel uvedl, jaká konkrétní procesní práva budou nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti ohrožena a konkrétně čím a proč je jeho osobní účast v řízení opravdu nezbytná. Stěžovatel se však omezil na pouhé ničím nepodložené konstatování. V tomto směru lze proto odkázat na ustálenou rozhodovací praxi tohoto soudu (například usnesení ze dne 5. 10. 2017, č. j. 2 Azs 273/2017 - 19, ze dne 11. 7. 2017, č. j. 6 Azs 270/2017 - 28, nebo ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38).

[18] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že právní následky spojené s napadeným rozsudkem pro stěžovatele samy o sobě nepředstavují bezprostředně hrozící újmu na právech. Není proto splněna již první podmínka pro přiznání odkladného účinku (§ 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.), a proto nemohlo být jeho návrhu vyhověno.

[19] Zamítnutím návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti však Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu